

Udskriftsdato: 7. januar 2026

CIR1H nr 9805 af 28/08/2024 (Gældende)

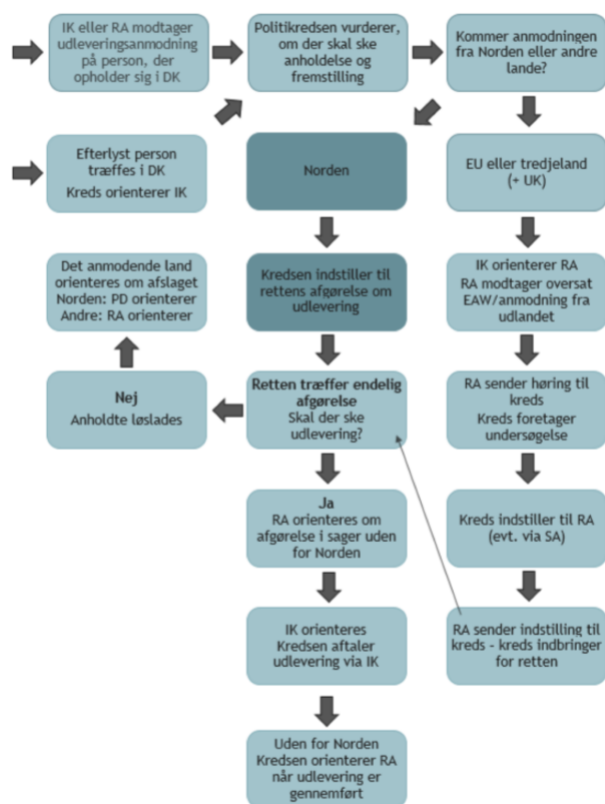
Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udlevering fra Danmark

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 10323

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udlevering fra Danmark

1. Overblik og tjekliste

1.1. Indledning

En person, som af et andet land er efterlyst til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, kan udleveres fra Danmark, hvis betingelserne i udleveringsloven er opfyldt.

Beslutningen om udlevering træffes af retten¹. Rigsadvokaten er udpeget som central myndighed og forestår med assistance fra politikredsene den forberedende behandling af udleveringsanmodninger for lande udenfor Norden og udarbejder en indstilling til retten om afgørelse om udlevering. For sager, der vedrører udlevering til Norden forestår politikredsene den forberedende sagsbehandling og udarbejder indstilling til retten.

Sagen indbringes for retten af politikredsene, ligesom det er den lokale anklagemyndighed, der giver møde i sagen.

Sagen indledes typisk ved, at en efterlyst person træffes af politiet i Danmark. Mere sjældent sker det, at et fremmed land gør Danmark opmærksom på, at en efterlyst person formodes at opholde sig i Danmark. Sidstnævnte henvendelse modtages sædvanligvis af Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU), som derefter tager kontakt til den relevante politikreds.

Kredsen skal straks informere Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU), når en efterlyst person anholdes.

Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU), vil efter anholdelsen straks bede det land, der har udsendt efterlysningen, om at fremsende arrestordren eller udleveringsanmodningen. Arrestordren eller udleveringsanmodningen vil efterfølgende blive fremsendt til kredsen, enten direkte eller via Rigsadvokaten eller Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU). Kredsen bør i den forbindelse følge op på, at arrestordren eller udleveringsanmodningen modtages.

1.2. Oversættelse

En arrestordre eller en udleveringsanmodning fra et tredjeland vil meget sjældent foreligge på dansk ved sagens begyndelse, fordi det efterlysende land først i forbindelse med anholdelsen bliver bekendt med, hvilket land den pågældende opholder sig i.

Danmark har i forbindelse med ratifikation af den nordiske arrestordre (NAW) forpligtet sig til at modtage arrestordrer på dansk, norsk eller svensk.

I forhold til den europæiske arrestordre (EAW) har Danmark meddelt, at vi modtager arrestordrer på dansk, svensk eller engelsk.

I det omfang, en anmodning om udlevering fra Danmark til et tredjeland er reguleret af udleveringskonventionen af 13. december 1957, kan Danmark anmode om at modtage en anmodning på et af Europarådets officielle sprog, som er engelsk og fransk.

Såfremt der i forbindelse med behandling af udleveringssagen eller domstolsprøvelse er behov for oversættelse af materiale modtaget fra udlandet til dansk, skal dette ske ved politikredsens foranstaltning. I den forbindelse bemærkes, at retssproget er dansk, og retten kan derfor anmode om, at materialet oversættes.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Anholdelse

Beslutningen om, hvorvidt en efterlyst person skal anholdes, træffes af politiet som led i den undersøgelse der iværksættes for at afgøre om betingelserne for udlevering er opfyldt. Det følger af udleveringslovens § 32.

Danmarks internationale forpligtelser og det almindelige samarbejdsprincip tilsiger, at Danmark bør realitetsbehandle alle anmodninger om udlevering, ligesom danske myndigheder i den forbindelse bør sikre sig den efterlyste persons tilstedeværelse, hvis vedkommende er truffet i Danmark.

Det vil i langt de fleste udleveringssager være hensigtsmæssigt at foretage anholdelse med henblik på at undersøge, om betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og med henblik på at sikre den pågældendes foreløbige tilstedeværelse, indtil der kan foretages en indledende vurdering af anmodningen om udlevering.

Der kan være enkelte tilfælde, hvor der ikke er behov for anholdelse. Dette kunne f.eks. være tilfældet i sager, hvor den efterlyste har fast og langvarig bopæl i Danmark, og hvor den umiddelbare vurdering af anmodningen taler imod udlevering.

Særligt i forhold til den nordiske (NAW) og europæiske (EAW) arrestordre bemærkes, at disse attester betragtes som en anmodning om både efterlysning, anholdelse og udlevering. Da begge instrumenter er baseret på princippet om gensidig anerkendelse, kan arrestordren således opfattes som en beslutning om anholdelse afsagt af det efterlysende land, som Danmark har pligt til at fuldbyrde, i hvert fald indtil det er klarlagt, om der foreligger gyldige afslagsgrunde.

2.2. Varetagtsfængsling

Varetagtsfængsling i en sag om udlevering fra Danmark iværksættes på samme måde som varetagtsfængsling i en almindelig dansk straffesag. Der skal afholdes et grundlovsforhør, hvor anklagemyndigheden fremsætter en anmodning om varetagtsfængsling, hvorefter afgørelsen træffes af retten. Ligesom anholdelse træffes beslutningen om fremstilling i grundlovsforhør af politiet.

Hjemmel

Udleveringsloven indeholder i § 32 og 38 direkte henvisning til retsplejelovens regler om fængsling, og hjemlen til varetagtsfængsling i en udleveringssag findes således i denne bestemmelse med henvisning til retsplejelovens § 762, stk. 1.

Efter anholdelse og indtil der er truffet endelig afgørelse i sagen henvises til § 32, stk. 2, mens fængsling efter afgørelse sker med henvisning til § 38, stk. 3.

I sager vedrørende udlevering til tredjelande, hvor der anmodes om varetagtsfængsling alene på baggrund af en international efterlysning findes hjemlen i udleveringslovens § 53, stk. 1, jf. § 32, stk. 2. Hvis der i disse situationer ikke senest 30 dage efter anholdelsen er modtaget en egentlig udleveringsanmodning skal den pågældende løslades. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist jf. udleveringslovens § 53, stk. 2.

Omfanget af rettens prøvelse af varetagtsfængsling

Om omfanget af rettens prøvelse af varetagtsfængsling i udleveringssager fremgår det af bemærkningerne til den tidligere bestemmelse i udleveringslovens § 13 (LFF 1967-02-28)² :

”Allerede på dette stadium af udleveringssagen vil grundlaget for den ønskede udlevering blive gjort til genstand for en vis foreløbig domstolsprøvelse, idet f.eks. fængsling ikke kan anvendes, hvis retten på det foreliggende grundlag finder, at betingelserne for udlevering ikke er til stede.

En fuldstændig prøvelse forudsættes efter forslaget dog først at kunne kræves efter afslutningen af den politimæssige undersøgelse og justitsministerens beslutning om udlevering, jfr. forslagets § 16”.

Det fremgår desuden, at den udenlandske dom eller beslutning om anholdelse eller fængsling:

”bør lægges til grund uden nærmere prøvelse af skyldspørgsmålet, medmindre det på grund af særlige omstændigheder må antages, at dommen eller beslutningen savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag”.

Det er udgangspunktet, at det i forbindelse med anmodning om varetægtsfængsling alene skal påses, at der foreligger en anmodning om udlevering.

Den foreløbige domstolsprøvelse som er nævnt i forarbejderne til udleveringsloven vedrører efter Rigsadvokatens opfattelse alene, hvorvidt der foreligger åbenbare grunde til at afslå anmodningen om udlevering. Der skal således normalt ikke foretages en prøvelse af mistankegrundlaget i den underliggende, udenlandske straffesag.

I bemærkningerne til den oprindelige udleveringslov³ er det i øvrigt udtrykkeligt fremhævet, at den omstændighed, at den, som søges udleveret, over for de danske myndigheder nægter sig skyldig, ikke isoleret betragtet berettiger danske myndigheder til at stille krav om tilvejebringelse af (yderligere) bevismateriale.

Læs mere om omfanget af prøvelsen i forbindelse med afgørelse om udlevering under pkt. 4.

Til brug for både den videre sagsbehandling i Danmark samt de udenlandske myndigheder, der har anmodet om udlevering, skal den pågældende i forbindelse med fremstilling i grundlovsforhør (eller senest i forbindelse med en efterfølgende fristforlængelse) spørges om der gives samtykke til udlevering, og hvis dette er tilfældet, om den pågældende vil meddele samtykke til at blive draget til ansvar og/eller videreudleveret for andre strafbare handlinger begået før udleveringen jf. udleveringslovens § 36. Dette skal fremgå af retsbogen.

På tidspunktet for fremstilling i grundlovsforhør vil det foreliggende sagsmateriale ofte være begrænset. Er der tale om udlevering til et EU-land, vil der foreligge en såkaldt A-formular, som er en opsummering af den europæiske arrestordre og er et udtræk fra SIS (Schengeninformationssystemet). Denne kan bruges som grundlag for varetægtsfængsling, indtil selve arrestordren eventuelt er oversat fra originalsproget. Er der tale om udlevering til et tredjeland, vil anklageren alene have den internationale efterlysning (et såkaldt ”rødt hjørne ” eller ”red notice”, som er en udskrift fra Interpol's systemer) til rådighed, indtil der er modtaget en egentlig udleveringsanmodning fra det anmodende land. Se nærmere under pkt. 1.2. om oversættelse.

Konkrete omstændigheder i den enkelte sag (f.eks. oplysninger om, at der er flere efterlyste, som endnu ikke er anholdt) kan begrunde en anmodning om dørlukning i retsmøder om varetægtsfængsling, men dette vil sjældent være tilfældet i udleveringssager.

Også i sager om udlevering skal anklagemyndigheden – efter drøftelse med politiet – forud for fremstilling i grundlovsforhør vurdere om arrestanten under fængsling skal være undergivet særlige foranstaltninger herunder brev- og besøgskontrol, jf. retsplejelovens §§ 771-772.

Dette kan være tilfældet, hvor der foreligger oplysninger om en særlig øget flugtrisiko eller særlige grunde til at antage, at anholdte vil påvirke efterforskningen af sagen.

I sager om udlevering foretages den konkrete behandling af straffesagen af udenlandske myndigheder, ligesom den anholdte ofte vil være en udlænding, som politi og anklagemyndighed i Danmark ikke har nærmere oplysninger om. Det er imidlertid vigtigt, at anklagemyndigheden i samarbejde med politiet

foretager en vurdering af om særlige sikkerhedsforanstaltninger er påkrævet i forbindelse med varetægtsfængslingen bl.a. ud fra de oplysninger, der er modtaget fra de udenlandske myndigheder i forbindelse med anmodningen om udlevering. Særligt i terrorsager eller sager om banderelateret eller grov grænseoverskridende kriminalitet kan der være behov for særlige sikkerhedsmæssige tiltag. I særlige situationer kan der være behov for at indhente yderligere oplysninger herom fra de udenlandske myndigheder, hvilket i så fald koordineres med Rigsadvokaten.

Oplysninger om særlige tiltag skal straks videregives til Kriminalforsorgen. Hvis tiltag iværksættes i forbindelse med grundlovsforhør eller fristforlængelser orienteres Kriminalforsorgen ved afkrydsning i de blanketter, der følger arrestanten til arresten og findes i POLSAS.

Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om brev- og besøgskontrol.

Varetægtsfængsling og fristforlængelse i forbindelse med landsrettens behandling af udleveringssagen

Hvis en udleveringssag indbringes for landsretten, skal spørgsmålet om forlængelse af fristen for varetægtsfængsling afgøres af landsretten. Der henvises til Vestre Landsrets utrykte kendelse af 19. marts 2024 i sag V. L. S-0450-24, hvor landsretten ophævede byrettens kendelse om forlængelse af fristen for varetægtsfængsling, som var afsagt efter, at udleveringssagen var blevet indbragt for landsretten. Landsretten anførte, at spørgsmålet om forlængelse af fristen for varetægtsfængsling skal afgøres af landsretten, og forlængede samtidig fristen for varetægtsfængsling.

Hvis landsretten træffer afgørelse om udlevering, skal spørgsmålet om varetægtsfængsling med henblik på at sikre gennemførelse af udleveringen samtidig afgøres af landsretten, jf. udleveringslovens § 38, stk. 3, 1. pkt. Fristen for varetægtsfængslingen fastsættes i overensstemmelse med fristerne i § 38, stk. 2. En eventuel anmodning om forlængelse af varetægtsfængslingen i medfør af § 38, stk. 3, 3. pkt., efter sagens afslutning i landsretten, skal dog indbringes for byretten. Der henvises herved til Vestre Landsrets utrykte kendelse af 21. marts 2024 i sag V. L. S-0450-24.

2.3. Afhøring

Det følger som nævnt af udleveringslovens § 32, at politiet uden ophold iværksætter den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt.

I praksis vil undersøgelsen som udgangspunkt ske ved afhøring af den efterlyste. Der kan efterfølgende være behov for på anden vis at efterprøve oplysninger, som gives i forbindelse med afhøringen.

Afhøring kan både ske ved politiets foranstaltning eller i retten i forbindelse med grundlovsforhør. Af hensyn til mødende anklagers forberedelse vil det dog være mest hensigtsmæssigt, at der foretages en afhøring inden grundlovsforhøret.

Afhøringen af den eftersøgte har til formål at afdække, om der er forhold, der taler imod udlevering, eller oplysninger, der kan begrunde anvendelse af afslagsgrunde i udleveringsloven. De relevante bestemmelser afhænger af, om den pågældende begæres udleveret til Norden (udleveringslovens kapitel 3), EU (udleveringslovens kapitel 4) eller et tredjeland (udleveringslovens kapitel 5).

Derudover skal den pågældende afhøres om sine personlige forhold med henblik på at afdække, om der er humanitære forhold, der kan begrunde, at udleveringen udsættes midlertidigt jf. udleveringslovens § 39.

I henhold til udleveringslovens § 32, stk. 4, kan anklagemyndigheden indbringe sagen for retten uden politiets nærmere undersøgelse, såfremt det allerede på baggrund af oplysningerne i arrestordren eller udleveringsanmodningen, vurderes at udlevering bør afslås – såkaldt forhåndsafvisning.

Beslutning om at indbringe en sag for retten uden nærmere undersøgelse træffes af politikredsen, hvis der er tale om udlevering til et nordisk land, mens beslutning i de øvrige sager træffes af Rigsadvokaten.

2.4. Beskikkelse af forsvarer

En person, der ønskes udleveret fra Danmark, har krav på en forsvarer, medmindre den kompetente myndighed beslutter at nægte udlevering allerede på baggrund af oplysningerne i anmodningen. Retten til forsvarer følger af udleveringslovens § 34.

Beskikkelse af forsvarer vil typisk ske i forbindelse med, at pågældende fremstilles i grundlovsforhør, men politiet bør være opmærksom på at sørge for beskikkelse af en forsvarer, såfremt den pågældende ikke fremstilles i grundlovsforhør, eller såfremt den pågældende afhøres forud for fremstilling i grundlovsforhør.

3. Forberedelse

3.1. Nordiske lande

Afgørelse om udlevering træffes af retten i den kreds, hvor den eftersøgte bor, opholder sig eller er blevet anholdt, jf. udleveringslovens § 35, stk. 1 og 2.

Efter anholdelse vil den nordiske arrestordre blive sendt direkte fra anklagemyndigheden i det pågældende nordiske land til politikredsen, eventuelt via Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU).

Politikredsen skal herefter foretage den undersøgelse, som er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. også pkt. 2.3.

I sager vedrørende den nordiske arrestordre udarbejder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds en indstilling om afgørelse og indbringer sagen for retten med anmodning om berømmelse om af retsmøde.

Den videre sagsbehandling efter afgørelse er beskrevet under pkt. 5 og 6.

3.2. Lande uden for Norden

Afgørelse om udlevering til lande uden for Norden træffes ligeledes af retten i den kreds, hvor den eftersøgte bor, opholder sig eller er blevet anholdt, jf. udleveringslovens § 35, stk. 1 og 2.

Som anført i indledningen vil Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU) straks, det orienteres om en anholdelse af en efterlyst person, bede det efterlysende land om at fremsende den europæiske arrestordre eller en anmodning om udlevering/anholdelsesbeslutning.

Arrestordren eller udleveringsanmodningen fremsendes til Rigsadvokaten, enten direkte fra det fremmede land eller via Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU).

Rigsadvokaten vil efter modtagelse af anmodningen foretage en indledende vurdering af sagen og overveje, om udlevering allerede på det foreliggende grundlag bør nægtes.

Hvis udlevering ikke bør nægtes på det foreliggende grundlag, fremsender Rigsadvokaten en høring til den politikreds, hvor pågældende opholder sig, bilagt arrestordren eller udleveringsanmodningen.

Politikredsen skal herefter foretage den undersøgelse, som er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. også pkt. 2.3.

På baggrund af undersøgelsen skal anklagemyndigheden i politikredsen fremsende en indstilling om udleveringsspørgsmålet til Rigsadvokaten. Relevante bilag, såsom afhøringsrapport og retsbog fra grundlovsforhør, skal vedlægges. Politikredsen skal i indstillingen forholde sig til grundlaget for en eventuel udlevering og, om der er oplysninger, der taler imod udlevering. Se nærmere om betingelserne for udlevering under pkt. 4.

Det er som nævnt vigtigt, at den pågældende person i forbindelse med grundlovsforhøret eller en senere fristforlængelse er spurgt til om der gives samtykke til udlevering, og i så fald om der gives afkald på specialitetsprincippet og videreudlevering.

Indstillingen kan fremsendes direkte til Rigsadvokaten, medmindre Rigsadvokaten i høringen har anmodet om fremsendelse via statsadvokaten.

Såfremt der forud for den endelige indstilling til retten om udlevering er behov for at indhente supplerende oplysninger fra det efterlysende land, indhentes disse af Rigsadvokaten.

Herefter udarbejder Rigsadvokaten en indstilling til retten om afgørelse i udleveringsspørgsmålet. Indstillingen fremsendes til politikredsen, der anmoder retten om berømmelse af retsmøde, og ligeledes giver møde i sagen. Videre sagsbehandling efter afgørelsen er beskrevet under pkt. 5 og 6.

3.3. Samtidig dansk straffesag

Såfremt den efterlyste person også er mistænkt, sigtet, tiltalt eller dømt i en dansk straffesag, kan Danmark træffe afgørelse om, at udleveringen udsættes, indtil strafforfølgning og/eller straffuldbyrdelse i den danske sag er gennemført. Det følger af udleveringskonventionens artikel 19, rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre artikel 24 og konventionen om den nordiske arrestordre artikel 20.

Det er jf. udleveringslovens § 39, stk. 2, retten der skal bestemme, at en udlevering udsættes indtil den danske straffesag er endelig afsluttet. Det skal derfor fremgå, af indstillingen til retten, at anklagemyndigheden samtidig med indstilling om udlevering, anmoder retten om at træffe afgørelse om udsættelse.

En afgørelse om udsættelse bør meddeles det efterlysende land direkte. Hvis der er tale om udlevering til et nordisk land gives denne meddelelse af politikredsen, mens meddelelse i øvrige tilfælde gives af Rigsadvokaten. Politikredsen skal i forbindelse med oplysning om endelig afgørelse til Rigsadvokaten, i disse situationer, ligeledes oplyse om tilbageværende reststraf samt forventet løsladelsestidspunkt.

Hvis retten træffer afgørelse om at udsætte udleveringen på baggrund af en dansk straffesag, kan der på baggrund af en anmodning fra det efterlysende land i stedet træffes beslutning om midlertidig overførsel ”udlån” med henblik på strafforfølgning jf. udleveringslovens § 8. Dette vil som udgangspunkt være mest relevant i sager vedrørende Norden og EU-lande.

Det er retten, der træffer bestemmelse om midlertidig overførsel. Det vil derfor ofte være hensigtsmæssigt, at der i tilfælde af, at anklagemyndigheden anmoder om udsættelse af udlevering, samtidig anmodes om, at den pågældende kan udleveres til det pågældende land midlertidigt, hvis der fremsættes begæring herom.

Rent praktisk sker den midlertidige overførsel efter aftale mellem Danmark og det efterlysende land. Det fremgår af udleveringslovens § 8, at den midlertidige overførsel sker på vilkår af, at den pågældende er frihedsberøvet under udleveringen, og tilbageføres til Danmark når strafforfølgningen er afsluttet.

4. Jura

En afgørelse om udlevering og selve behandlingen af udleveringssagen ved politiet, anklagemyndigheden og domstolene, betragtes som en straffeprocessuel beslutning i forbindelse med efterforskningen af den udenlandske straffesag. Dette følger af Højesterets afgørelse i U. 2004.2229 H.

Opmærksomheden henledes på, at det ved afgørelse af i udleveringssagen, alene skal vurderes, om betingelserne i udleveringsloven er opfyldt, og om de relevante afslagsgrunde finder anvendelse. Der skal således ikke ske en selvstændig vurdering af f.eks. mistankegrundlaget i den udenlandske straffesag, jf. dog udleveringslovens § 23, som gælder i sager om udlevering til tredjelande (læs mere under pkt. 4.3.).

4.1. Norden

Sager om udlevering til Norden behandles efter udleveringslovens kapitel 2, 3 og 6.

4.1.1. Betingelser for udlevering

Ifølge udleveringslovens § 9 kan der ske udlevering til strafforfølgning, såfremt forholdet kan straffes med frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, og til straffuldbyrdelse, såfremt der er idømt frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning. Der kan ske udlevering for flere forhold, selvom betingelserne kun er opfyldt for et af forholdene.

Arrestordren skal indeholde de i udleveringslovens § 30 angivne oplysninger.

Der findes konkrete afslagsgrunde i udleveringslovens §§ 2,3,4,5 og 6.

4.1.2. Frist for afgørelse

Afgørelse om udlevering på baggrund af en nordisk arrestordre skal træffes snarest muligt og senest 3 dage efter, at den der begæres udleveret har meddelt samtykke til udleveringen, jf. udleveringslovens § 37, stk. 1. Hvis der ikke foreligger samtykke er fristen 30 dage efter anholdelsen jf. udleveringslovens § 37, stk. 2.

4.2. EU

Sager om udlevering til andre EU-lande behandles efter udleveringslovens kapitel 2, 4 og 6.

4.2.1. Betingelser for udlevering

Efter udleveringslovens § 13, stk. 1, kan der ske udlevering til et andet EU-land til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for en række nærmere angivne forbrydelser (positivlisten) uden kontrol af dobbelt strafbarhed, når handlingen efter lovgivningen i det anmodende land kan medføre fængsel i 3 år eller mere.

Er handlingen ikke omfattet af positivlisten i § 13, stk. 1, kan der ske udlevering til strafforfølgning, hvis handlingen i den pågældende stat kan straffes med fængsel i 1 år eller mere, jf. stk. 2, og til straffuldbyrdelse, hvis pågældende er idømt fængsel i 4 måneder eller mere, jf. stk. 3. Udlevering efter stk. 2 og 3 kræver endvidere, at handlingen også er strafbar efter dansk ret. Der kan ske udlevering for flere forhold, selvom betingelserne kun er opfyldt for et af forholdene jf. § 13, stk. 4.

Arrestordren skal indeholde de i udleveringslovens § 30 angivne oplysninger.

Ud over de generelle afslagsgrunde i udleveringslovens §§ 2,3,4,5 og 6, findes der en række obligatoriske og fakultative afslagsgrunde vedrørende udlevering til en anden EU medlemsstat i udleveringslovens §§ 14 – 16.

4.2.2. Frist for afgørelse

Afgørelse om udlevering på baggrund af en europæisk arrestordre skal træffes snarest muligt og senest 10 dage efter, at den der begæres udleveret har meddelt samtykke til udleveringen, jf. udleveringslovens § 37, stk. 1. Hvis der ikke foreligger samtykke er fristen 60 dage efter anholdelsen jf. udleveringslovens § 37, stk. 2.

4.3. Storbritannien

I forbindelse med Storbritanniens udtræden af EU den 31. januar 2020 indgik de to parter en generel aftale om det fremtidige samarbejde - den såkaldte handels- og samarbejdsaftale. Aftalens tredje del indeholder regler om retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager, herunder detaljerede regler om udlevering⁴

Handels- og samarbejdsaftalen er ikke omfattet af det danske retsforbehold, men finder umiddelbart anvendelse i Danmark og har EU-retlig forrang i forhold til national lovgivning.

Storbritannien skal i relation til udleveringsloven anses som en medlemsstat i Den Europæiske Union med de undtagelser og afvigelser, som måtte fremgå konkret af handels- og samarbejdsaftalen.

I sager vedrørende udlevering fra Danmark til Storbritannien betyder dette, at en anmodning fra Storbritannien om udlevering skal behandles efter reglerne i udleveringslovens kapitel 4 om udlevering af lovovertrædere til medlemsstater i Den Europæiske Union samt de generelle betingelser i udleveringslovens kapitel 2 og 6 (se nærmere herom under pkt. 4.2. EU), med mindre reglerne om udlevering i handels- og samarbejdsaftalen konkret indeholder bestemmelser, der afviger fra udleveringsloven.

En anmodning fra Storbritannien om udlevering fra Danmark vil ikke blive fremsat ved anvendelse af en EAW, men ved anvendelse af en britisk arrestordre (BAW), jf. handels- og samarbejdsaftalens artikel 606 og bilag 43. Denne Arrestordre er opbygget på samme måde som en europæisk arrestordre.

4.4. Tredjelande

Sager om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union og Norden behandles efter udleveringslovens kapitel 2, 5 og 6

4.4.1. Betingelser for udlevering

Udlevering til tredjelande til strafforfølgning kræver, at handlingen kan straffes efter dansk ret med fængsel i mindst 1 år. For udlevering af danske statsborgere stilles yderligere krav. De nærmere betingelser findes i udleveringslovens § 18 og § 19.

Udlevering til tredjelande til straffuldbyrdelse kræver, med mindre andet er fastsat ved aftale, at den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret jf. udleveringslovens § 21.

Anmodningen om udlevering skal indeholde de i udleveringslovens § 30 angivne oplysninger.

Det bemærkes, at der kan ske udlevering for flere forhold, selvom betingelserne kun er opfyldt for et af forholdene, jf. udleveringslovens § 22.

Ud over de generelle afslagsgrunde i udleveringslovens §§ 2,3,4,5 og 6, findes der en række afslagsgrunde vedrørende udlevering til et tredjeland i udleveringslovens §§ 23 – 28.

I sager om udlevering til tredjelande fremgår det af udleveringslovens § 23, at hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der søges udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udleveringen for handlingen ikke finde sted.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 23, viderefører den tidligere lovs § 3, stk. 4. I henhold til forarbejderne til den tidligere § 3, stk. 4⁵, følger det, at der ikke i forbindelse med afgørelsen af udleveringsspørgsmålet skal foretages en almindelig prøvelse af skyldsspørgsmålet. Retten skal således som hovedregel uden nærmere bevismæssig prøvelse lægge den udenlandske anholdelsesbeslutning til grund ved afgørelse af udleveringsspørgsmålet. Kun hvis den pågældende har henvist til særlige omstændigheder,

hvorefter der foreligger rimelig tvivl om den pågældendes skyld, vil der skulle fremsættes begæring om tilvejebringelse af yderligere bevismateriale.

4.4.2. Frist for afgørelse

Udleveringsloven indeholder ingen frist for rettens afgørelse af spørgsmålet om udlevering til tredjeland, men sagen bør behandles hurtigst muligt.

4.5. Specialitetsprincippet og videreudlevering

Når en person er udleveret fra Danmark til et andet land, må det pågældende land som udgangspunkt ikke udlevere den pågældende videre til et tredje land, eller udsætte den pågældende for strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end dem, der er omfattet af udleveringen.

Betingelserne for at dette udgangspunkt kan fraviges varierer lidt afhængigt af, hvor den pågældende er udleveret til. Hvis der er sket udlevering til et nordisk land fremgår betingelserne af udleveringslovens §§ 10 og 12, udlevering til en EU stat udleveringslovens § 17 og udlevering til et tredjeland udleveringslovens § 29.

Rettens tilladelse efter udleveringslovens § 41, til videreudlevering eller udvidelse af grundlaget for udlevering, kan alene gives, såfremt den nye handling i sig selv opfylder betingelserne for udlevering. I disse situationer indbringer anklagemyndigheden spørgsmålet om videreudlevering eller udvidelse af udleveringsgrundlaget for den ret, der i første omgang har afsagt kendelse om udlevering.

Vær opmærksom på, at den pågældende allerede i forbindelse med selve udleveringssagen kan have givet samtykke til videreudlevering eller udvidelse af udleveringsgrundlaget jf. udleveringslovens § 36.

Videreudlevering fra et nordisk land eller et EU-land eller udvidelse af udleveringsgrundlaget kan også ske med den efterlystes indenretlige samtykke i det land hvortil udlevering er sket, jf. udleveringslovens § 10, stk. 2, nr. 1 og § 12, nr. 1 samt § 17, stk. 2 og 3., ligesom udvidelse af grundlaget også kan ske, hvis de nye forhold ikke kan medføre frihedsberøvelse.

4.6. Afsoning i hjemland

4.6.1. Udlevering til strafforfølgning

Danmark kan i medfør af udleveringslovens § 7, stk. 1, ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, stille krav om, at den pågældende returneres til Danmark efter endt strafforfølgning med henblik på afsoning. Der er tale om et vilkår i forbindelse med udlevering og kompetencen til at fastsætte et sådant vilkår henhører under domstolene jf. udleveringslovens § 35, stk. 1. En sådan betingelse anføres i rettens afgørelse om udlevering, og bør ligeledes meddeles det efterlysende land skriftligt i forbindelse med den afsluttende underretning om udlevering. Hvis der er tale om udlevering til et nordisk land gives denne gives den afsluttende underretning af politikredsen, mens dette i øvrige tilfælde henhører under Rigsadvokaten se pkt. 6.4 om afslutningsskrivelse.

En betingelse om tilbageførsel til afsoning stilles sædvanligvis kun, hvis der er tale om en dansk statsborger eller en person, som opfylder betingelserne for at opnå statsborgerskab.

4.6.2. Udlevering til straffuldbyrdelse

Danmark kan i medfør af udleveringslovens § 7, stk. 2, afslå udlevering til straffuldbyrdelse og i stedet overtage fuldbyrdelsen af straffen. I så fald skal sagen behandles efter reglerne om overførsel af domfældte⁶.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Domstolsafgørelse

Afgørelse om udlevering, samt eventuelle vilkår for udleveringen, træffes som nævnt af retten på det sted, hvor den pågældende bor eller opholder sig jf. udleveringslovens § 35, stk. 1 og 2. Hvis den pågældende ikke har nogen nærmere tilknytning til Danmark indbringes sagen, hvor den pågældende er blevet anholdt.

Sagen indbringes af den lokale anklagemyndighed; i sager om udlevering til et EU land eller et tredjeland sker dette på anmodning fra Rigsadvokaten.

Der medvirker ikke domsmænd under sagens behandling i retten.

Opmærksomheden henledes på, at retten alene skal prøve, om betingelserne i udleveringsloven er opfyldt, og om eventuelle afslagsgrunde finder anvendelse. Der skal således ikke ske prøvelse af mistankegrundlaget eller beviserne i den udenlandske straffesag.

5.1.1. Forhandling ved byretten

Anmodningen om berømmelse af et retsmøde vedlægges relevante sagsakter, herunder arrestordren eller udleveringsanmodningen, anholdelses- og afhøringsrapporter samt eventuelle supplerende oplysninger modtaget fra det efterlysende land. Opmærksomheden henledes på, at en eventuel indstilling fra kredsens til Rigsadvokaten ikke er en del af sagens akter, men intern korrespondance.

I forbindelse med rettens behandling kan der være behov for oversættelse af dokumenter modtaget fra udlandet. Eventuel oversættelse sker ved kredsens foranstaltning.

Der gælder forskellige tidsfrister for domstolsprøvelse i udleveringssager (se ovenfor under pkt. 4.3), og det kan derfor være hensigtsmæssigt at gøre retten opmærksom herpå, når der anmodes om retsmøde, og når sagen berammes.

Sagen behandles mundtligt, og den efterlyste har som udgangspunkt ret til at være til stede. Det fremgår imidlertid af udleveringslovens § 35, stk. 2, at sagen kan behandles i den pågældendes fravær, hvis retten ikke finder den pågældendes tilstedeværelse nødvendig, og hvis denne har været lovligt indkaldt, og det af indkaldelsen fremgår, at der kan træffes afgørelse uden at den pågældende er tilstede. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget⁷, at den pågældendes tilstedeværelse ikke vil være nødvendig, hvis der er

givet samtykke til, at sagen kan behandles i dennes fravær, ligesom den pågældendes tilstedeværelse ikke som udgangspunkt vil være nødvendig, hvis der er afgivet forklaring til politiet eller den pågældende har nægtet at udtale sig, og afhøringsrapporten indgår i rettens behandling af sagen.

Det fremgår af udleveringslovens § 35, stk. 4, at retten i tilfælde, hvor anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, eller hvor den pågældende har meddelt samtykke til udlevering, kan behandle sagen uden afholdelse af retsmøde. I disse situationer bør det fremgå af anklagemyndighedens anmodning til retten, at afholdelse af et egentligt retsmøde kan undlades.

Den pågældende skal under retsmødet være repræsenteret af en forsvarer. Hvis sagen indbringes for retten med indstilling om afslag på udlevering uden politiets nærmere undersøgelse, jf. § 32, stk. 4, skal der ikke beskikkes en forsvarer for den pågældende. Såfremt der allerede er beskikket en forsvarer for den pågældende i forbindelse med politiets nærmere undersøgelse, jf. § 34, orienteres forsvareren ved kopi af indstillingen om, at sagen er indbragt for retten.

Hvis retten finder, at der forud for afgørelse om udlevering skal indhentes yderligere oplysninger, kan retten anmode om at modtage de nødvendige oplysninger, og udsætte sagen jf. udleveringslovens § 35, stk. 5.

Det forudsættes, at retten anmoder anklagemyndigheden om at fremskaffe de supplerende oplysninger. I sager uden for Norden vil det være Rigsadvokaten, som forestår korrespondancen med den anmodende stat, mens det for så vidt angår de nordiske lande vil være anklagemyndigheden i den pågældende politikreds.

Hvis der i forbindelse med udleveringssagens behandling er beslaglagt genstande, som skal overgives til den myndighed, der har anmodet om udlevering, træffes afgørelse herom af retten jf. udleveringslovens § 40. Det forudsættes, at spørgsmålet om overgivelse af genstande i videst mulige omfang behandles sammen med spørgsmålet om udlevering.

5.1.2. Kære

Byrettens afgørelse i spørgsmålet om udlevering træffes ved kendelse og kan jf. udleveringslovens § 35, stk. 6, kæres til landsretten af både den efterlyste og anklagemyndigheden.

Opmærksomheden henledes på, at kærefristen i udleveringssager er 3 dage, jf. udleveringslovens § 35, stk. 6.

I sager, hvor Rigsadvokaten har lavet indstilling, og retten ikke følger denne, skal Rigsadvokaten så vidt muligt kontaktes med henblik på overvejelser om kære.

5.1.3. Forhandling ved landsretten

Det fremgår af bemærkningerne til § 35 i lovforslaget (s. 255), at bestemmelserne i retsplejelovens § 972 finder anvendelse for kære af kendelse om udlevering. Mundtlig forhandling vil således kun finde sted, hvis landsretten undtagelsesvis beslutter dette.

Hvis landsretten træffer afgørelse om mundtlig forhandling. Er det statsadvokaten, der giver møde, og kredsens skal derfor fremsende sagens akter til statsadvokaten med en indstilling. Kredsens bør i indstillingen gøre opmærksom på anholdelsestidspunktet, således at statsadvokaten i forbindelse med sagens berømmelse kan gøre landsretten opmærksom på de i udleveringslovens § 37 angivne tidsfrister.

Om varetægtsfængsling og fristforlængelse i forbindelse med landsrettens behandling af udleveringssagen henvises til pkt. 2.2.

6. Efter Kendelse

6.1. Gennemførelse af udlevering

Når der foreligger en endelig afgørelse om udlevering, kan udleveringen gennemføres jf. udleveringslovens § 38. En domstolsafgørelse om udlevering er endelig, når kærefristen er udløbet eller afgørelsen ikke kan påkæres til højere ret. Ansøgning om kære til Højesteret har alene opsættende virkning, hvis Højesteret bestemmer dette.

Vær opmærksom på, at varetægtsfængsling efter rettens endelige kendelse om udlevering nu sker under henvisning til udleveringslovens § 38, stk. 3.

Udleveringen skal så vidt muligt gennemføres inden for de frister der er angivet i udleveringslovens § 38, stk. 2. se pkt. 6.2.

I henhold til udleveringslovens § 39, kan udleveringen udsættes midlertidigt, hvis tungtvejende humanitære grunde taler herfor. Beslutning om udsættelse træffes af retten, som udgangspunkt i forbindelse med afgørelsen om udlevering.

Det forudsættes, at anklagemyndigheden løbende følger op på, om betingelserne for at udsætte udleveringen fortsat består. Hvis anklagemyndigheden efterfølgende vurderer, at betingelserne for udsættelse ikke længere er tilstede, indbringes sagen for retten med henblik på, at udleveringen kan gennemføres.

6.2. Meddelelse om afgørelse og udlevering

Det er politikredsens ansvar, umiddelbart efter endelig afgørelse, at meddele det begærende land, enten direkte eller via Rigspolitiet, Sektion for International Informationsudveksling (SIU), at der foreligger en afgørelse. I den forbindelse anmodes det pågældende land typisk om at fremsende et forslag til rejseplan, idet det er det efterlysende lands ansvar at afhente den efterlyste i Danmark.

Når politikredsens har godkendt den fremsendte rejseplan, aftales tid og sted for overgivelse af den efterlyste til det pågældende lands varetægt. Dette sker typisk i lufthavnen eller ved en grænseovergang, idet dansk politi har ansvaret for den pågældende indtil denne har forladt dansk territorium.

Det efterlysende land har ansvaret for at sikre eventuel transittilladelse, såfremt de ikke kan rejse direkte fra Danmark til deres endelige destination.

6.3. Frist for at gennemføre udlevering

Når der foreligger en endelig afgørelse, skal udlevering gennemføres snarest muligt, jf. udleveringslovens § 38.

I henhold til udleveringsloven § 38, stk. 2, skal udlevering til nordiske lande være gennemført inden 3 dage, til EU-lande og UK inden 10 dage og til tredjelande inden 30 dage.

Manglende overholdelse af disse frister skal som udgangspunkt medføre løsladelse, i særlige tilfælde kan retten dog forlænge fristen, jf. udleveringslovens § 38, stk. 3.

6.4. Afslutningsskrivelse efter udlevering

Når udlevering er gennemført, skal det land, som anmodede om udleveringen, orienteres om, hvor længe den pågældende har været frihedsberøvet i Danmark. Såfremt retten i sin afgørelse om udlevering har stillet vilkår for udleveringen, f.eks. om afsoning i Danmark, skal dette tydeligt angives i afslutningsskrivelsen.

Orienteringen foretages af politikredsen, når der er tale om udlevering til et nordisk land, mens Rigsadvokaten orienterer ved udlevering til andre lande.

I de tilfælde hvor Rigsadvokaten fremsender afslutningsskrivelse, skal politikredsen orientere Rigsadvokaten, når udlevering er gennemført. Kredsen skal i den forbindelse oplyse, hvor længe den pågældende har været frihedsberøvet i Danmark, og hvornår udleveringen blev gennemført.

7. Love og forarbejder

- Lov om udlevering til og fra Danmark (udleveringsloven) (lov nr. 117 af 11. februar 2020)
- Lov om udlevering af lovovertrædere (lovbekendtgørelse nr. 838 af 25. august 2005 som senest ændret ved lov nr. 377 af 27. april 2016)
- Den Europæiske Konvention af 13. december 1957 om Udlevering
- 1. tillægsprotokol af 15. oktober 1975 til den Europæiske Konvention om Udlevering
- 2. tillægsprotokol af 17. marts 1978 til den Europæiske Konvention om Udlevering
- 3. tillægsprotokol af 10. november 2010 til den Europæiske Konvention om Udlevering (ej ratificeret af Danmark)
- 4. tillægsprotokol af 20. september 2012 til den Europæiske Konvention om Udlevering (ej ratificeret af Danmark)
- Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den Europæiske Arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (2002/584/RIA)
- Rådets rammeafgørelse af 26. februar 2009 (2009/299/RIA) om ændring af rammeafgørelse 2002/584/RIA mv.
- Håndbog om anvendelse af den Europæiske Arrestordre
- Konvention af 1. november 2005 om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (Nordisk Arrestordre).
- Bekendtgørelse nr. 25 af 13. april 2010 af aftale af 23. juni 2005 med Amerikas Forenede Stater om udlevering
- Bekendtgørelse af traktat af 30. november 1977 med Canada om udlevering
- Handels- og samarbejdsaftale af 30. april 2021 mellem EU og Storbritannien

- Bekendtgørelse af traktat af 17. marts 2022 om udlevering mellem de Forenede Arabiske Emirater og Kongeriget Danmark

Rigsadvokaten, den 28. august 2024

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten

- ¹ Udleveringsloven § 35.
- ² Det fremgår af bemærkningerne til den nugældende udleveringslov (LFF? pkt. 3.6.3.2 og samt bemærkningerne til § 32), at bestemmelsen i § 32, stk. 2 viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 13.
- ³ Folketingstidende 1966-67, 2. samling, Tillæg A, spalte 2546
- ⁴ Handels- og samarbejdsaftale af 30. april 2021 mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på den anden side, del tre, afsnit VII Overgivelse
- ⁵ Folketingstidende 1966-67, 2. samling, Tillæg A, spalte 2546
- ⁶ Norden: Lov om samarbejde mellem Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf.
Europa: Rådets rammeafgørelse af 27. november 2008 (2008/909/RIA) om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i den Europæiske Union samt Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelse i den Europæiske Union eller, hvis det pågældende land ikke har tiltrådt rammeafgørelsen, Den Europæiske Konvention af 21. marts 1983 om overførsel af domfældte og Lov om international fuldbyrdelse af straf.
Tredjelande: Den Europæiske Konvention af 21. marts 1983 om overførsel af domfældte og Lov om international fuldbyrdelse af straf.
- ⁷ Side 252